

робіт у графічному вигляді. Згідно з правилами побудови сітьова модель складається з двох основних елементів – робіт (дій) та подій (результатів). При цьому роботи бувають дійсними (що потребують витрат часу та трудових ресурсів), роботи-очікування (які не потребують витрат праці, однак займають час) та роботи-залежності (котрі не потребують витрат часу та ресурсів, однак вказують, що закінчення одного елементу роботи є умовою початку іншого). Деякі види робіт, що зазначаються у сітьовій моделі, можуть виконуватись паралельно. Кількість паралельних робіт та виконавців, які братимуть участь у виконанні облікових робіт, здійсненні аналітичних й аудиторських процедур, залежать від ступеня автоматизації обробки інформаційних потоків в організації (підприємстві, установі). Події відображаються у сітьовій моделі колом та зазначають відповідний результат та одночасно відповідну можливість (може бути початком та результатом завершення одного чи декількох елементів конкретної роботи) [1, с. 99]. При цьому враховуються всі елементи конкретного виду робіт від початку до завершення, визначаються найбільш важливі (критичні) елементи роботи, від виконання яких залежить термін закінчення роботи загалом. Застосування сітьової моделі дозволяє визначити строки початку та закінчення елементів конкретного виду робіт, а також оптимізувати комплекс елементів роботи загалом, що, у підсумку, призведе до покращання ефективності використання робочого часу працівників, що займаються виконанням робіт з обліку, аналізу і аудиту.

Отже, використання методів сітьового планування та управління для формування послідовності виконання робіт з обліку, аналізу і аудиту дозволить визначити тривалість комплексу елементів конкретної облікової роботи (аналітичних та аудиторських процедур), ступінь надійності запланованих строків, ступінь ризику та відхилення, оптимізувати хід виконання зазначених елементів роботи, диференційовано оцінювати виконану роботу та контролювати її виконання на усіх стадіях.

Література

1. Бельгольський Б. П. Экономика, организация и планирование производства на предприятиях черной металлургии / Бельгольський Б. П., Бень Т. Г., Зайцев Е. П., Иванова Л. Г., Лихачев Е. Н., Медведев И. А., Спасов А. А. – М. : Металлургия, 1982. – 416 с.
2. Куцинська М. В. Планування та організація проведення аудиту ефективності діяльності кафедр ВНЗ / М. В. Куцинська, Г. О. Король // Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія: економічні науки. – Житомир: ЖДТУ, 2010. – № 3(53). – Ч. 1. – С. 92-96.
3. Король Г. О. Інформація управлінського обліку в аналізі ефективності діяльності державних вищих навчальних закладів: Монографія / Король Г. О., Шпанковська Н. Г., Куцинська М. В., Акімова Т. В., Потрус Н. П. – Дніпропетровськ: Середняк Т. К., 2012. – 326 с.

Павло ЛІХНОВСЬКИЙ

Тернопільський національний економічний університет

АНАЛІЗ АКЦІЙ ВІТЧИЗНЯНИХ ЕМІТЕНТІВ З ВИКОРИСТАННЯМ КОЕФІЦІЄНТА P/V

Для інвестора ключовою проблемою є прийняття ефективного інвестиційного рішення щодо вибору цінних паперів з метою одержання очікуваної доходності при певному рівні ризику. З огляду на це особливої актуальності набуває питання наявності ефективного інструментарію аналізу для здійснення оцінки цінного паперу, який дасть змогу обґрунтовано підійти до купівлі чи продажу акцій або формування інвестиційного портфеля.

Для того, щоб знати, наскільки успішно росте бізнес емітента та курс його акцій відповідно, а також, чи відповідає ціна акцій доходності, яку вона приносить інвестору, вчені-економісти розробили ряд коефіцієнтів оцінки акцій [1-3]. Автором пропонується

розглянути практику застосування коефіцієнта P/B як інструмента оцінки інвестиційної привабливості акції для інвестора та проаналізувати ефективність його застосування.

Коефіцієнт “ціна акції / балансова вартість” дозволяє оцінити, чому дорівнює сума, одержана в результаті реалізації активів емітента та погашення заборгованості:

$$P / B = \frac{P_m}{B_a}, \quad (1)$$

де P_m – ринкова ціна акції, грн. ;

B_a – балансова вартість однієї акції, грн. [5, с. 130].

Для аналізу обрано 9 акцій, що котируються на фондовій біржі ПФТС, пропорційно із трьох галузей – молокопереробної, хлібопекарської та теплової електроенергетики.

Порівнюємо ринкову доходність акцій (R_{mi}) досліджуваних емітентів за відповідні періоди зі значеннями коефіцієнта. За річну ринкову доходність автором прийнято відносну величину зміни ціни котирувань акцій на фондовій біржі.

Вивчення динаміки коефіцієнта P/B у порівнянні з ринковою доходністю акцій емітентів досліджуваних галузей виявило, що зниження цього показника вказує на перспективи одержання вищої ринкової доходності акцій (табл. 1). В цілому зниження коефіцієнта P/B та наближення його значень до 1 свідчить про зростання інвестиційної привабливості цінного паперу. Однак ця залежність не прослідковується в кожному із періодів дослідження, а особливо втрачає зміст в час пікового росту на фондовому ринку. Загалом виявлені взаємозалежності мають відмінності, які пов'язані з галуззю та ступенем ліквідності цінних паперів на фондовому ринку.

Таблиця 1

Коефіцієнт P/B та ринкова доходність акцій досліджуваних емітентів у 2006-2011 роках

Емітент	Тікер на ПФТС	2006		2007		2008		2009		2010		2011
		P/B	R_{mi} , %	P/B	R_{mi} , %	P/B	R_{mi} , %	P/B	R_{mi} , %	P/B	R_{mi} , %	
Молокопереробна галузь												
ВАТ “Житомирський маслозавод”	ZHMZ	1,31	269,73	4,03	-73,20	0,89	30,32	0,93	94,27	1,54	-42,72	
ВАТ “Кременчуцький міськмолкозавод”	KMLK	1,65	73,44	2,83	-5,41	3,54	-47,62	1,30	0,00	-	0,00	
ВАТ “Шосткінський міськмолкомбінат”	SHMK	40,31	14,90	4,33	-17,97	2,77	-24,19	1,95	-54,28	1,24	0,00	
Хлібопекарська галузь												
ПАТ “Концерн Хлібпром	HLPR	1,66	385,71	9,71	-85,88	1,80	-12,50	1,76	0,00	1,48	42,86	
ВАТ “Коровай”	KORV	0,63	107,00	1,26	-90,05	0,14	-39,05	0,08	722,58	0,97	-94,12	
ВАТ “Кримхліб”	KRHLB	-	-	2,78	38,94	6,83	38,41	2,25	70,00	4,09	-19,85	
Теплова електроенергетична галузь												
ВАТ “Центренерго”	CEEN	1,10	299,39	4,33	-78,66	1,02	64,64	1,90	45,12	2,60	-34,30	
ВАТ “Західенерго”	ZAEN	2,28	132,47	5,20	-26,57	4,17	-25,35	4,43	69,38	13,67	-56,00	
ВАТ “Дніпроенерго”	DNEN	5,44	322,34	5,71	-78,22	1,27	24,97	2,16	56,28	2,86	-39,09	

Джерело: складено автором за [4-5].

Найбільш ліквідними є акції теплової електроенергетичної галузі, менш ліквідними є цінні папери молокопереробної галузі, а цінні папери хлібопекарської галузі – найменш ліквідні на фондовій біржі. Зважаючи на це, найбільш ефективним та достовірним є застосування коефіцієнта P/B в оцінці емітентів теплової електроенергетичної галузі, а для хлібопекарської – найменш результативно.

Підсумовуючи аналіз практики застосування коефіцієнта Р/В на прикладі акцій вітчизняних емітентів досліджуваних галузей, зазначимо, що специфіка його використання свідчить про посередню ефективність. Неоднорідність результатів у різних галузях та залежність коефіцієнта від стадії циклу на фондовому ринку вказує на використання його як додаткового інструмента оцінки інвестиційної привабливості акцій для ухвалення інвестиційних рішень.

Література

1. Боди З. *Принципы инвестиций [Текст] / Зви Боди, Алекс Кейн, Алан Маркус; 4-е издание. : Пер с англ. – М. : Издательский дом “Вильямс”, 2008. – 984 с. : ил.*
2. Дамодаран А. *Инвестиционная оценка. Инструменты и техника оценки любых активов [Текст] / Асват Дамодаран. [Пер. с англ.] – М. : Альпина Бизнес Букс, 2004. – 1342 с.*
3. Дамодаран А. *Инвестиционные байки: разоблачение мифов о беспроигрышных биржевых стратегиях / Пер. с англ. под ред. В. В. Ильина. – Спб. : Питер, 2007. – 480 с. – (Серия “Академия биржевой торговли”).*
4. <http://www.kinto.com/research/marketupdate/quotes/equity/company>.
5. <http://smida.gov.ua>.

Дмитро ЛОЗОВИЦЬКИЙ

Львівський державний університет внутрішніх справ

ЕТАПИ СТВОРЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ УПРАВЛІНСЬКОГО КОНТРОЛЮ ОРІЄНТОВАНОГО НА ФУНКЦІЇ БЕЗПЕКИ

Для створення ефективного управлінського контролю потрібна така система, яка би могла, перш за все, своєчасно повідомляти про необхідність випереджуючих корегуючих дій. Якщо немає можливості випереджувати проблеми та відхилення, контроль стає дієвим лише тоді, коли за його підсумками або в процесі його проведення приймаються міри з усунення недоліків і причин, які породжують небажані тенденції та явища.

Основою механізму управлінського контролю є технологія процесу контролю орієнтована на безпеку функціонування організації, яка передбачає наявність планів та організаційної структури підприємства.

Плани та організаційна структура підприємства мають бути доповнені функціональною та інформаційною структурою з чіткою орієнтацією на безпечні параметри перебігу процесів діяльності. Це у свою чергу сприяє розробці чітких оціночних стандартів, за якими можливо відслідкувати якість та ефективність виконаної роботи не тільки з позицій контролю, а й безпеки.

Основними етапами технології процесу контролю орієнтованого на функції безпеки є: конкретизація оціночних нормативів (стандартів), що передбачає розробку систем показників (BSC, KPI, UIS, IMI); співставлення фактичних результатів з нормативними параметрами (розробка систем раннього оповіщення); напрацювання і пропозиція практичних корегуючих заходів та рекомендацій (розробка наборів карт управлінських рішень – формалізація управлінського досвіду); моделювання «фарватерів відхилень» у «коридорі безпеки» (створення програми майбутніх дій у майбутніх управлінських ситуаціях, розрахунки ефектів від цих дій).

Перший етап – оціночні стандарти (нормативи) – це конкретні цілі, ступінь досяжності яких піддається виміру. Вони повинні мати часові рамки та конкретні критерії. Встановлення стандартів дозволяє зіставити «факт – план – стандарт (бажаний стан – еталон)». Достатньо легко встановити стандарти для величин, які піддаються конкретному вимірюванню. Проте деякі цілі можуть не піддаватися конкретному виміру через кількісні параметри, тоді необхідно здійснити пошук їх опосередкованого виміру через інші показники.